

**सहकारी गृहनिर्माण संस्थेच्या सर्वसाधारण
सभेतील सहयोगी सभासदाच्या**

सहभागाबाबत

महाराष्ट्र शासन
सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग,
शासन आदेश क्रमांक सगृत्यो- २००६/प्र.क्र.१/१४-स,
शिबीर कार्यालय, नागपूर
दिनांक - ५ नोव्हेंबर, २००६.

प्रस्तावना :-

महाराष्ट्र सहकारी संस्था अधिनियम १९६० च्या कलम २ (१९) व त्या अंतर्गतचे नियम १९६१ च्या नियम ३२ व ३३ अन्वये **"सभासद"** या व्याख्येत सहयोगी सभासदाचा अंतर्भाव आहे.

महाराष्ट्र सहकारी संस्था अधिनियम १९६० च्या कलम ७५ अन्वये सभासदांना सहकारी संस्थेच्या सर्वसाधारण सभेला हजर राहण्याचे अधिकार आहे. सभासदाच्या व्याख्येत सहयोगी सभासद अंतर्भूत असल्यामुळे सहयोगी सभासदांनाही सर्वसाधारण सभेला हजर राहण्यास कायदेशीर प्रत्यवाय नाही. मात्र अशा सहयोगी सभासदांनी मत देण्याच्या अधिकारावर उक्त अधिनियमाच्या कलम २७ व नियम २० अन्वये बंधन घालण्यात आलेले आहे. सहयोगी सभासदास मत देण्याचा अधिकार केवळ मूळ सभासदाच्या अनुपस्थितीत सदर अधिनियमाच्या कलम २७ (२) अन्वये प्राप्त होतो. तसेच, सहयोगी सभासदांना मतदानाशिवाय इतर अधिकारही उक्त अधिनियमाच्या कलम २७ (८) अन्वये सहकारी संस्थेच्या उपविधीत तरतूद असल्यास प्राप्त होवू शकतात.

सहकारी गृहनिर्माण संस्थेच्या सभासदांकडून शासनाकडे मागणी करण्यात आली आहे की, सहकारी गृहनिर्माण संस्थेचे सभासद त्यांच्या वार्धक्यामुळे किंवा अपंगत्वामुळे अथवा आजारपणामुळे सर्वसाधारण सभेला हजर राहून सर्वसाधारण सभेच्या कामकाजात सहभागी होवू शकत नाहीत किंवा आपले मत प्रभावीपणे मांडू शकत नाहीत, अशा वेळी त्यांच्या समवेत त्यांचा सहयोगी सभासद सर्वसाधारण सभेला हजर राहिल्यास मूळ सभासदाला सहयोगी सभासदामार्फत आपले मत मांडण्यास व सर्वसाधारण सभेमध्ये चाललेले कामकाज व्यवस्थितपणे जाणून घेण्यास मदत होईल. मात्र सर्वसाधारण सभेत मतदानाची गरज भासल्यास कायदानुसार मूळ सभासद मतदान करेल किंवा तो गैरहजर असल्यासच सहयोगी सभासद मतदान करू शकेल व सभासदांची वरील मागणी सहकारी गृहनिर्माण संस्थेच्या सभासदांच्या व्यापक हितासाठी योग्य असल्याचे शासनाचे मत झाले आहे. सबब, यासंदर्भात पुढीलप्रमाणे आदेश देत आहे.

आदेश

महाराष्ट्र सहकारी संस्था अधिनियम १९६०, कलम ७९ अ अन्वये शासनास प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकारांनुसार जनहितार्थ शासन पुढीलप्रमाणे आदेश देत आहे.

सहकारी गृहनिर्माण संस्थेतील सहयोगी सभासदांना संस्थेच्या सर्वसाधारण सभेत (ज्यात संस्थेच्या विशेष सर्वसाधारण सभेचाही अंतर्भाव होईल) हजर राहण्यास शासन खालील अटीवर परवानगी देत आहे.

१. सहकारी गृहनिर्माण संस्थेचा मूळ सभासद ज्येष्ठ नागरीक असल्यामुळे / वार्धक्यामुळे किंवा अपंगत्वामुळे अथवा आजारपणामुळे इ. कारणांसाठी सहयोगी सभासदासमवेत सर्वसाधारण सभेस उपस्थित राहिल्यास अशा दोन्ही सभासदांना संस्थेच्या सर्वसाधारण सभेच्या कामकाजात भाग घेता येईल. मात्र सर्वसाधारण सभेत मतदानाच्या वेळी मूळ सभासद हजर असल्यास त्यालाच मतदानाचा अधिकार असेल सहयोगी सभासदास मतदानाचा अधिकार असणार नाही.

२. मूळ सभासदाच्या अनुपस्थितीत सहयोगी सभासद सर्वसाधारण सभेस हजर राहिल्यास अशा सहयोगी सभासदाला सर्वसाधारण सभेच्या कामकाजात भाग घेता येईल व मूळ सभासदाने प्राधिकृत केले असल्यास त्यास मतदानही करता येईल.

३. सर्वसाधारण सभेतील कोणत्याही बाबीसंदर्भात मूळ सभासद व सहयोगी सभासद यांच्यामध्ये मतभिन्नता असल्यास मूळ सभासदाचे म्हणणे अधिकृत ठरविण्यात येईल.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने,

(जे.पी.डांगे)

प्रधान सचिव, महाराष्ट्र शासन,

सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग

प्रत अग्रेषित --

- १) मा.मुख्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव,मंत्रालय, मुंबई
- २) मा.मंत्री (सहकार) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
- ३) मा. राज्यमंत्री (सहकार) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
- ४) प्रधान सचिव (सहकार व पणन) यांचे स्वीय सहाय्यक.
- ५) सहकार आयुक्त व निबंधक, सहकारी संस्था, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
- ६) सर्व विभागीय सहनिबंधक, सहकारी संस्था (प्रशासन)
- ७) सर्व जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था
- ८) निवड संग्रह (१४-स)

**सहकारी गृहनिर्माण संस्थेच्या सर्वसाधारण
सभेतील सहयोगी सभासदाच्या सहभागाबाबत**

महाराष्ट्र शासन
सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग,
शुध्दीपत्रक क्रमांक सगृतो- २००६/प्र.क्र.१/१४-स,
मंत्रालय विस्तार, मुंबई- ३२.
दिनांक - १२ जून, २००७.

शुध्दीपत्रक :-

शासन आदेश सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग, समक्रमांक दि. ५ नोव्हेंबर, २००६ चा
दिनांक ५ नोव्हेंबर, २००६ ऐवजी ५ डिसेंबर, २००६ असा वाचावा.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने,

(अ.द.साळवे)
कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन,
सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग

प्रत अग्रेषित --

- १) मा.मुख्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव,मंत्रालय, मुंबई
- २) मा.मंत्री (सहकार) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
- ३) मा. राज्यमंत्री (सहकार) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
- ४) प्रधान सचिव (सहकार व पणन) यांचे स्वीय सहाय्यक.
- ५) सहकार आयुक्त व निबंधक, सहकारी संस्था, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
- ६) सर्व विभागीय सहनिबंधक, सहकारी संस्था (प्रशासन)
- ७) सर्व जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था
- ८) निवड संग्रह (१४-स)

**सहकारी गृहनिर्माण संस्थेच्या सर्वसाधारण
सभेतील सहयोगी सभासदाच्या**

सहभागाबाबत

महाराष्ट्र शासन
सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग,
शुध्दीपत्रक क्रमांक सगृत्यो- २००६/प्र.क्र.१/१४-स,
मंत्रालय विस्तार, मुंबई- ३२.
दिनांक - १२ जून, २००७.

प्रास्ताविक :-

शासन आदेश, सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग, समक्रमांक, दिनांक ५ डिसेंबर, २००६ चे आदेश अधिक्रमित करुन खालीलप्रमाणे सुधारित आदेश देण्यात येत आहेत :-

२. "महाराष्ट्र सहकारी संस्था अधिनियम, १९६० कलम २ (१९) अन्वये "सभासद" या व्याख्येत सहयोगी सभासदांचा अंतर्भाव आहे.

३. महाराष्ट्र सहकारी संस्था अधिनियम, १९६० च्या कलम ७५ अन्वये सर्व सभासदांना सहकारी संस्थेच्या सर्वसाधारण सभेला हजर राहण्याची सूचना (notice) देणे आवश्यक आहे. सभासदांच्या व्याख्येत "सहयोगी सभासद" अंतर्भूत असल्यामूळे सहयोगी सभासदांनाही सर्वसाधारण सभेला उपस्थित राहण्याची व सभेमध्ये भाग घेण्याची संधी देणे आवश्यक आहे. मात्र अशा सहयोगी सभासदांनी मत देण्याच्या अधिकारावर उक्त अधिनियमाच्या कलम २७ (२) अन्वये बंधन घालण्यात आलेले आहे. सहयोगी सभासदांस मत देण्याचा अधिकार मूळ सभासदांच्या अनुपस्थितीत सदर अधिनियमाच्या कलम २७ (२) अन्वये त्यामध्ये जो क्रम दर्शविलेला आहे त्यास अनुसरून प्राप्त आहे.

४. या संदर्भात खालीलप्रमाणे स्पष्टीकरण देण्यात येत आहे :-

१) सहकारी गृहनिर्माण संस्थेतील सहयोगी सभासदांना कायदेशीर तरतूदीप्रमाणे संस्थेच्या सर्वसाधारण सभेत (ज्यात संस्थेच्या विशेष सर्वसाधारण सभेचाही अंतर्भाव होईल) उपस्थित राहण्याचा व त्यामध्ये भाग घेण्याचा हक्क आहे.

२) मूळ सभासदांच्या अनुपस्थितीत, सहयोगी सभासद सर्वसाधारण सभेस उपस्थित राहिल्यास अशा सहयोगी सभासदांना सर्वसाधारण सभेच्या कामकाजातत भाग घेऊन

शिवाय अधिनियमाच्या कलम २७ (२) अन्वये जो क्रम दिला आहे त्यास अनुसरून त्यास मतदानही करता येईल.

३) सर्वसाधारण सभेतील कोणत्याही बाबीसंदर्भात मूळ सभासद व सहयोगी सभासद यांच्यामध्ये मतभिन्नता असल्यास मूळ सभासदांचे म्हणणे अधिकृत ठरविण्यात येईल.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने,

(अ.द.साळवे)

कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन,
सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग

प्रत अग्रेषित --

- १) मा.मुख्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
- २) मा.मंत्री (सहकार) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
- ३) मा. राज्यमंत्री (सहकार) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
- ४) प्रधान सचिव (सहकार व पणन) यांचे स्वीय सहाय्यक.
- ५) सहकार आयुक्त व निबंधक, सहकारी संस्था, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
- ६) सर्व विभागीय सहनिबंधक, सहकारी संस्था (प्रशासन)
- ७) सर्व जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था
- ८) निवड संग्रह (१४-स)

